

Tekst 100 Kong Assaka

Mens han opholdt sig i Jetavana fortalte læremesteren følgende i anledning af, at en munk begærede sin forhenværende hustru. For da læremesteren spurgte ham: “Er det sandt, som man siger, at du er utilfreds?”

“Ja, det er det,” sagde han. Og da han blev spurgt: “Hvad er grunden til, at du er så længselsfuld,” svarede han: “Det er på grund af min forhenværende hustru.” Der er ikke i dag nogen kærlighed i dig til denne kvinde. Også i en tidligere tilværelse blev du udsat for stor smerte på grund af hende.” Og med disse ord berettede han følgende historie fra det fortiden:

“I det forgangne regerede en konge ved navn Assaka i Potalinagara i kongeriget Kāsī. Hans yndlingshustru Ubbarī var yndig, charmerende og overmåde smuk og attraktiv, ja hun overgik mennesker i skønhed, uden dog at være i besiddelse af guddommelig skønhed. Så døde hun. Og på grund af hendes død blev kongen overvældet af sorg, fortvivlet og deprimeret. Han lod hendes lig lægge i en kiste, lod det overhælde med olie og salve og anbringe under sin seng, hvor han lå og sørgede uden at tage føde til sig. Hans forældre og øvrige slægtninge, venner, ministre, brahminere og familiefædre osv. var ikke i stand til at bringe ham til fornuft, selvom om de sagde ting som “Sørg ikke, konge, skabte ting er ubestandige.” Mens han lå der og jamrede, gik der syv dage.

På det tidspunkt levede Bodhisatta'en i Himālaya som asket. Han havde opnået de fem transcendentale erfaringer (*abhiññā*) og de otte fuldkommenheder

(*pāramī*),³²⁶ og mens han vandrede rundt i Himālaya skærpede han sit syn, og med sit guddommelige blik skuede han ud over Jambudīpa. Der fik han fik han øje på kongen, der jamrede sådan, og han tænkte “Jeg må hellere komme ham til hjælp.” Og takket være sine magiske evner, steg han tilvejs, fløj afsted og landede i kongens lysthave på den kongelige bæk, hvor han sad som en guldstøtte.

Så kom en ung brahmin fra Potalinagara gående. Han fik øje på Bodhisatta’en, hilste på ham og satte sig ned. Bodhisatta’en tog venligt imod ham og spurgte: “Unge mand, er jeres konge retfærdig?”

“Ja, hr., ” svarede han, “kongen er bestemt retfærdig! Men hans førstehustru er lige død. Han har ladet hendes lig lægge i en kiste og ligger jamrende på sin seng. I dag er det er hans syvende dag. Hvorfor lader du ikke kongen blive fri for sine lidelser? Kan det være rigtigt, at han skal føle en sådan smerte, når der findes dydige folk som dig?”

“Unge mand, jeg kender jo ikke kongen. Men hvis han kom til mig og spurgte mig, så vil jeg fortælle ham om det sted, hvor hun er blevet genfødt, og få hende til at tale med ham i hans nærværelse.”

Da den unge mand havde fået Bodhisatta’ens løfte, sagde han “ Hvis det er tilfældet, så bliv endelig siddende hr., indtil jeg har ført kongen ud til dig,” og med disse ord gik han hen til kongen og fortalte ham om sin oplevelse, og sagde: “Store konge! Du skal gå hen til Bodhisatta’en med det guddommelige blik!”

Glad til mode ved tanken om, at han ifølge den unge mand ville få Ubbarī at se, drog kongen afsted på sin vogn. Og da han var kommet ud til Bodhisatta’en hilste han på ham og satte sig ved hans side i respektfuld afstand.

“Er det sandt, som man siger, at du kender det sted, hvor dronningen er blevet genfødt?” “Ja, det er det, store konge.”

“Hvor er det så, hun er blevet genfødt?”

“Storfyrste! På grund af hendes indbildskhed over sin egen skønhed blev hun efterladende, og uden at have gjort en eneste god gerning blev hun genfødt i livet på en skarnbasse.”

“Det tror jeg ikke på!”

³²⁶ De velkendte fem transcendentale erfaringer (*abhiññā*) eller overmenneskelige kræfter, nemlig besiddelse af 1. magiske evner, 2. det guddommelige øre, 3. evne til tankelæsning, 4. erindring om tidligere tilværelser, 5. det guddommelige øje. Den afsluttende sjette, der gør en bodhisatta til en arhat, er erfaringen om at man er befriet for alle fordærvelserne og ikke længe vil blive genfødt.

Der er ti fuldkommenheder (*pāramī*). De første otte, der hentydes til her, omfatter fuldkommenhed i 1. at give gaver, 2. i etik, 3. i at forlade sit hjem til fordel for et liv i hjemløshed som munk, 4. i indsigt, 5. i energi, 6. i overbærenhed, 7. i sandfærdighed, 8. i beslutsomhed.

“Hvis det er tilfældet, så skal jeg vise dig hende og få hende til at tale med dig!”

“Nuvel, så få hende til at tale med mig!”

Og idet Bodhisatta'en tænkte: “Måtte I to, der opholder jer i kokassen, komme frem for kongen,” så udvirkede han ved sin magiske kraft deres komme. Og de kom da også frem.

Så sagde Bodhisatta'en, idet han pegede på hende: “Det der, store konge, er dronning Ubbarī. Hun har forladt dig og følger efter skarnbassen. Se engang på hende!”

“Min herre, jeg tror ikke på, at Ubbarī skulle være blevet genfødt i en skarnbasses liv!”

“Jeg skal få hende til at tale med dig, store konge!”

“Ja, gør det!”

Og idet Bodhisatta'en ved sin magiske kraft udvirkede, at hun kunne tale, sagde han: “Ubbarī”. Og hun svarede på menneskesprog: “Hvad er der?”

“Hvem var du i din tidligere tilværelse?”

“Jeg var kong Assakas yndlingshustru, Ubbarī.”

“Hvem synes du bedst om lige nu, kong Assaka eller skarnbassen?”

“Assaka var min mand i min forrige genfødsel. Dengang vandrede vi rundt her i lysthaven, mens vi sammen nød dens former og farver og dufte, og alle de ting, der kan smages og føles, men siden den tid, hvor min tilværelse blev afbrudt, betyder han ikke noget for mig! Jeg kunne faktisk dræbe ham og smøre min nuværende mand skarnbassens fødder ind i blodet fra hans hals.”

Med disse ord fremsagde hun midt i forsamlingen disse vers:

1. “Her er stedet, hvor jeg vandrede rundt
sammen med kong Assaka,
min mand. Han elskede mig,
og jeg elskede ham.

2. Ny lyst og ny smerte
skjuler gammel lyst og smerte.
Derfor er skarnbassen
mig kærere end kong Assaka.”

Da kongen hørte det, blev han fuld af anger, lod liget bære ud, vaskede sit ansigt, hilste ærbødigt på Bodhisatta'en, drog ind til byen, tog sig en anden yndlingshustru og regerede kongeriget med lov og ret. Og efter at have formanet kongen og gjort ham fri for sorg, vendte Bodhisatta'en tilbage til Himālaya.”

Da læremesteren havde givet denne belæring, forklarede han sandhederne og identificerede personerne i handlingen: “Dengang var Ubbarī den forhenværende hustru, kong Assaka var den længselsfulde munk, den unge mand var Sāriputta og jeg var asketen.

(Jātaka nr. 207)

Tekst 101 Kohalen

Mens han opholdt sig i Jetavana fortalte læremesteren følgende i anledning af ājīvika’ernes³²⁷ falske askese. For dengang, beretter man, praktiserede ājīvika’erne forskellige former for falsk askese bagved Jetavana. Da mange munke havde iagttaget de forskellige former for falsk askese som f.eks. det at sove på torne, spurgte de Den Velsignede: “Er der nogen som helst forøgelse (af fortjeneste) som følge denne falske askese?”

“Nej, munke. Der er hverken noget fortjenstfuldt eller nogen forøgelse (af fortjeneste) som følge af denne falske askese. I fortiden troede de vise, at de ville opnå fortjeneste og forøgelse (af deres fortjeneste) som følge af den slags falske askese, og tog deres fødselsild med sig ud i skoven. Men da de ikke øjnede nogen forøgelse (af deres fortjeneste) som følge af at de ofrede i ilden osv., så slukkede de ilden med vand, udførte de indledende øvelser til *kaśiṇa*meditation,³²⁸ realiserede de transcendentale erfaringer (*abhiññā*) og opnåelserne (*samāpatti*)³²⁹ og kom til Brahmas verden.” Og med disse ord fortalte han følgende historie fra det forgangne:

“I det forgangne, da kong Brahmadata regerede i Benares, blev Bodhisatta’en genfødt i en brahminfamilie i den nordlige del af landet. Den dag, han blev født, tændte hans forældre en fødselsild, som de holdt vedlige og ikke lod gå ud. Da sønnen var vokset op til en værdig ung mand på 16 år, sagde forældrene til ham:

“Kære søn! Den dag, du blev født, tændte vi en fødselsild og har ikke ladet den gå ud. Når du i dit liv ønsker, at starte en familie, så lær de tre Vedaer. Når du ønsker, at nå til Brahma’s verden, så tag denne ild, gå ud i skoven og hold den vedlige dér! På den måde vil du tiltrække dig den store gud Brahmas velvilje og nå til Brahmas verden.”

³²⁷ ājīvika’erne var en samtidig religiøs sekt, der praktiserede en ekstrem form for askese. De havde en del tilhængere og nævnes ofte i pāli kanon.

³²⁸ *kaśiṇa* betegner en kompliceret form for meditation, der har til formål at opnå at realisere de fire *jhāna*’er. Den mediterende koncentrerer til at begynde med sin opmærksomhed om en ydre genstand, indtil han er i stand til at fremkalde et mentalt genbillede af genstanden med lukkede øjne. Derefter fortsætter han sin meditation indtil han indgår i *jhāna*’erne. Se tekst nr. 61.

³²⁹ Opnåelserne omfatter de fire *jhāna*’er og de fem meditationssfærer: rummets uendelighedsplan, bevidsthedens uendelighedsplan, intethedsplanet og hverken-sansning-eller-ikke-sansningsplanet og sansninger og følelsers ophør.

Sønnen svarede: “Jeg har ikke noget behov for et hus.” Han tog ilden med sig, gik ud i skoven, byggede sig dér en eneboerhytte og tilbragte dagene med at samle almisser, og frem for alt med at vedligeholde ilden.

En dag fik han i en lille landsby ude i skoven en ko som offergave. Han førte koen til sin eneboerhytte og tænkte: “Jeg vil give den ærede Agni kokød at spise.” Da han var kommet hjem huskede han: “Jeg har jo ikke noget salt i mit hus. Den ærede Agni vil ikke spise noget, der er usaltet. Jeg må hellere vende tilbage til landsbyen og hente salt, så jeg kan sætte en saltet ret frem til Agni.” Han bandt dyret fast til et træ og drog til landsbyen.

Næppe var han draget afsted, før mange jægere kom forbi hans hytte. De så koen, slagtede den uden videre, stegte kødet og lod sig det smage. Halen og skindet kastede de uden videre tilside, pakkede det resterende kød sammen og læsede det på deres skuldre. Så gik de deres vej. Straks derefter vendte brahminen tilbage med saltet og så, hvad der var hændt.

Så tænkte han: “Hvad for noget! Er den ærværdige Agni ikke engang i stand til at beskytte sin ejendom!? Hvordan skulle han så kunne beskytte mig!? Denne Agni må leve et temmelig nyttesløst liv! Fra ham skal man sandelig ikke vente sig nogen velfærd og nytte!”

Skuffet over gudens afmagt mistede brahminen enhver lyst til at vedligeholde ilden. Og han sagde: “Hvad er der med dig, ærede Agni! Når du ikke engang kan beskytte din ejendom, hvad kan jeg så vente mig af beskyttelse og hjælp fra din side? Fra mig kommer der ikke mere kød! Du må nøjes med det her og stille dig tilfreds med det!”

Så tog han kohalen, som jægerne havde efterladt, og kastede den foragteligt ind i ilden. Og mens halen brændte, fremsagde han dette vers:

1. “Det er meget upassende, Agni,
at vi kun ærer dig med halen. Selvom du
fortjener kød, er der idag ikke mere tilovers.
Derfor, Agni, vær tilfreds med halen!”

Med disse ord slukkede Bodhisatta'en ilden med vand og besluttede sig for at tiltræde en vismands bortgang. Derigennem realiserede han de transcendentale erfaringer og opnåelserne og nåede til Brahmas verden.”

Da læremesteren havde givet denne belæring om læren, identificerede han personen i fødselshistorien med ordene: “Asketen, der slukkede ilden, var ved den lejlighed mig.”

Tekst 102 “Prins Femvåben”

Mens han opholdt sig i Jetavana, fortalte læremesteren følgende med henblik på en munk, der havde opgivet sin stræben. For læremesteren henvendte sig nemlig til denne munk og spurgte: “Er det sandt, som man siger, at du har opgivet din stræben, munk?” Og da han svarede: “Ja, det er sandt, Velsignede,” sagde læremesteren: “Munk! I fortiden havde de vise held med at blive regenter, fordi de strengte sig an i en situation, hvor det var værd at gøre det.” Med disse ord fortalte han følgende historie fra det forgangne:

“I det forgangne, da Brahmadatta regerede i Benares, blev Bodhisatta’en genfødt i livet på hans førstehustru. Den dag, han blev navngivet, udspurgte man 800 brahminere, efter at have tilfredsstillet dem med alt hvad hjertet kan begære, om hans kendemærker. Da de brahminere, der forstod sig på kendemærker, havde set, at han havde heldige kendemærker, profeterede de: “Store konge! Prinsen er udstyret med gode egenskaber. Efter din død vil han få kongedømmet, og kendt og berømt for sin færdighed i de fem våbenarter vil han blive den vigtigste mand i Indien.” Da de havde lyttet til, hvad brahminerne havde at sige, gav de ham navnet “Prins Femvåben.”

Da han var blevet seksten år gammel og havde en god forstand, henvendte kongen sig til ham og sagde: “Kære søn, du bør lære et håndværk!”

“Hvem skal jeg gå i lære hos, konge?” “Rejs bort, kære søn, og gå i lære hos en vidtberømt mester i byen Takkasīla i Gandhārariget.” Med disse ord gav han ham ét tusinde *kahāpanas*³³⁰ og sendte ham afsted.

Han drog dertil, lærte håndværket, og med de fem våben, læremesteren havde givet ham, tog han ærbødigt afsked med ham, drog ud af Takkasīla og tog vejen til Benares behængt med de fem våben. Undervejs nåede han til en skov, hvor en menneskeæder ved navn “Klæbehår” huserede. Da folk så prinsen ved indgangen til skoven, forsøgte de at holde ham tilbage med ordene: “Unge mand! Gå ikke ind i skoven. Der lever nemlig en menneskeæder ved navn “Klæbehår.” Han tager livet af mennesker, så snart han har fået øje på dem.”

Men Bodhisatta’en gik alligevel ind i skoven som en frygtløs hanløve, for han havde tiltro til sig selv. Da han var nået midt ind i skoven, viste menneskeæderen sig for ham. Han var så stor som et palmetræ og havde gjort sit hoved så stort som en pagode, sine øjne så store som skåle og sine to hugtænder så store som spirerne på et løg. Hans mund var som et ørneneb, hans mave var plettet og hans fødder var blåsorte.

“Stop! Hvor skal du hen. Jeg vil æde dig!”

³³⁰ En firkantet guld-, sølv- eller kobbermønt.

Så truede Bodhisatta'en ham: "Jeg er gået ind i skoven i tiltro til mig selv, menneskeæder! Du er dum, hvis du angriber mig, for jeg vil blot gennembore dig med en forgiftet pil og nedlægge dig."

Med disse ord lagde han en pil, der var smurt ind i *halāhala*-gift, på buen og skød. Den hang fast i menneskeæderens hår. Derpå skød han en til og så fremdeles. 50 pile ialt. De hang alle sammen fast i menneskeæderens hår.

Så slog menneskeæderen dem alle ud, lod dem falde ned ved sine fødder og gik løs på Bodhisatta'en. Endnu engang truede Bodhisatta'en ham, drog sit sværd og huggede løs på ham, men også hans 33 tommer lange sværd hang fast i hans hår. Så huggede han til ham med sit spyd. Også det hang fast i hans hår. Da han mærkede at spydet hang fast, slog han løs på ham med sin kølle. Den blev også hængende i hans hår. Da han mærkede, at den hang fast, råbte han:

"Hør engang, menneskeæder! Du har sikkert ikke hørt om mig endnu. Jeg er Prins Femvåben. Da jeg gik ind i skoven, gjorde jeg det ikke i tiltro til min bue og de andre våben. Jeg gik ind i den, fordi jeg har tillid til mig selv. Nu vil jeg slå løs på dig og pulverisere dig!"

Da han havde meddelt ham sin beslutning, udstødte han et højt råb og slog ud efter menneskeæderen med sin højre hånd. Men hånden hang fast i håret. Han langede ud efter ham med den venstre hånd. Også den hang fast. Han trådte på ham med den højre fod. Den blev hængende. Han trådte på ham med den venstre fod. Også den hang fast.

"Jeg vil pulverisere dig ved at banke dig med mit hoved" sagde han, og bankede løs på ham med hovedet. Men også hans hoved hang fast i håret. Skønt han hang der, fanget som han var i fem snarer og fastbundet på fem steder, var han dog frygtløs og uforsagt.

Så tænkte menneskeæderen: "Den mand er som en løve; en mand af fornem afstamning, ikke som en almindelig mand. Selvom han er fanget af en menneskeæder som mig, bliver han ikke engang forskrækket. Sålænge jeg har gjort denne sti usikker, har jeg ikke set en lignende mand. Hvad er mon grunden til, at han ikke er bange?"

Ude af stand til at æde ham spurgte han: "Hvorfor frygter du ikke for at dø, unge mand?"

"Hvorfor skulle jeg frygte, menneskeæder? Til ét liv hører med sikkerhed kun én død, og desuden jeg har et diamantvåben i min mave. Hvis du agter at æde mig, vil du ikke kunne fordøje våbnet. Det vil skære dine indvolde i småstykker og tage livet af dig. På den måde vil vi begge omkomme. Af den grund frygter jeg ikke."

Dette fortalte Bodhisatta'en nemlig om erkendelsesvåbnet i hans eget indre. Da menneskeæderen hørte dette, tænke han: "Den unge mand taler helt sikkert sandt.

Om jeg så spiste en haps kød af hans krop på størrelse med en bønne, så ville jeg ikke kunne fordøje det. Jeg må hellere slippe ham løs.”

Skrækslagen af frygt for at dø slap han bodhisatta'en løs og sagde til ham: “Unge mand, du er en løve af en mand at være, jeg vil ikke æde dit kød. Du er idag sluppet fri af mine hænder, ligesom månen slap ud af Rāhus mund.³³¹ Drag bort til glæde for skaren af dine slægtninge og venner.”

Så sagde Bodhisatta'en: “Menneskeæder, jeg vil straks gå bort. Fordi du også tidligere har begået en slet handling, er du blevet genfødt som én, der med blodige hænder ernærer sig af andres blod og kød. Hvis du også i din nuværende tilværelse fortsætter med at begå noget slet, vil du gå fra det ene mørke til det andet. Men siden du så mig, kan du ikke gøre det. En handling som det at dræbe et levende væsen fører til genfødsel i helvede, i livet på et dyr, i åndernes rige, eller i dømonernes forsamling. Og i det tilfælde man bliver genfødt blandt mennesker, fører det til en kort livslængde.”

På denne og lignende måder fortalte han menneskeæderen om det slette ved de fem uetiske handlinger og det prisværdige ved de fem etiske, indgød ham på forskellig vis frygt, underviste ham i læren (*dhamma*), omvendte ham, fik ham til at give afkald og til at antage de fem etiske bud.”

Da læremesteren havde givet denne belæring om læren (...) identificerede han personerne i fødselshistorien med ordene: “Dengang var menneskeæderen Aṅguli-māla.³³² Prins Femvåben, det var mig.”

(*Jātaka* nr. 55)

³³¹ Jf. note 246.

³³² Aṅguli-māla var en kendt landevejsrøver og rovmorder, der blev omvendt af Buddha. Han fik ifølge traditionen sit navn, fordi han bar en krans (*māla*) af tusind fingre (*aṅguli*) om sin hals, som han havde afhugget af sine ofres højre hånd. Det var den pris, hans lærer i Takkasīla, der var blevet ophidset mod ham af hans medstuderende, krævede som honorar for at undervise ham i den hensigt at bringe ham i ulykke. Den fantastiske fortælling om Aṅguli-māla's omvendelse findes i *Aṅguli-māla-suttanta*, *Majjhima-nikāya* II 97-105.

Tekst 104 Kong “Spejlansigt” og tjeneren Gāmaṇicaṇḍa

Mens læremesteren opholdt sig i Jetavana, fortalte han følgende i den hensigt at lovprise visdom. Munkene tog plads i lærehallen, mens de priste Dasabalas³³⁵ visdom med ordene: “Tathāgata er meget vis, har omfattende visdom, hans vid er hurtigt og prompte, skarpt og bidende. I visdom overgår han verden med samt dens guder.” Så kom læremesteren og spurgte: “Hvilken diskussion er I forsamlet om her i dag, munke?”

“Denne her som sagt.” Da de havde fortalt om den, sagde Buddha: “Ikke blot nu, men også i tidligere eksistenser var Tathāgata vis.” Og med disse ord fortalte han følgende historie fra det forgangne:

“I det forgangne, munke, da Janasandha³³⁶ regerede i Benares, blev Bodhisatta’en genfødt i hans førstehustrus skød. Det nyfødte barns ansigt var overmåde smukt, så rent som den velpolerede overflade på et guldspejl. På hans navnedag gav de ham navnet “Spejlansigt.”

Hans fader lod ham inden for hans første syv leveår undervise i De tre Vedaer og alle verdslige gøremål. Da han var syv år gammel, døde faderen.

Kongens ministre foretog ligbrændingen under stor æresbevisning, gav den afdøde gaver og forsamledes i hoffet og afgjorde: “Prinsen er endnu alt for ung. Vi

³³⁵ “Den, der besidder 10 (overmenneskelige) kræfter,” et tilnavn til Buddha.

³³⁶ Kong Spejlansigts fader. Ifølge traditionen fik han sit navn, fordi han tiltrak (*sandhana*) mennesker (*jana*) i kraft af, at han praktiserede de “fire tiltrækninger,” som beskrevet i Tekst 92, “Siṅgālas formaning.”

kan derfor ikke salve ham til konge. Vi vil salve ham, når vi har har stillet ham på en prøve.”

En dag lod de byen udsmykke, gjorde en domstol parat og lod en divan sætte frem. Så gik de hen til prinsen og sagde: “Fyrste, det er nødvendigt, at du begiver dig til domstolen.”

“Godt,” sagde prinsen, drog afsted med et stort følge og satte sig til rette på divanen. Da han sad på divanen, lod de en abe, der kunne gå på sine to ben som et menneske, iføre en bygmesters klædedragt, førte den hen til domstolen og sagde: “Fyrste, denne mand var i din fader storfyrstens levetid en vidtberømt bygmester. Han kan på et sted syv tommer nede i jorden få øje på et problem. Han har bestemt stedet til de kongelige families huse. Antag ham og sæt ham til at undersøge et andet sted.”

Prinsen kiggede på ham fra øverst til nederst og opdagede, at det ikke var et menneske, men en abe. Så tænkte han ved sig selv: “Aber forstår sig på at ødelægge hvad som helst, der er bygget, men forstår sig ikke på at bygge eller udtænke noget, der endnu ikke er bygget,” og fremsagde det første vers for ministrene:

1. “Han forstår sig ikke på huse.
Han er et vægelsindet rynkehoved.
Han vil spolere hvad som helst, der er bygget.
Sådan er den families natur!”

Ministrene svarede: “Du har ret, prins,” og førte aben bort. Efter et par dages forløb klædte de den ud igen, lod den bringe til domstolen og sagde til Prinsen: “Fyrste, denne mand var i din fader storfyrstens levetid hans justitsminister og er særdeles kyndig i at afsige domme. Du bør ansætte ham og lade ham stå for domshandlingen.

Prinsen så på ham og tænkte: “En forstandig person med fornuft i hovedet har ikke den slags hår. Denne ubegavede abe er ikke i stand til at foretage domshandlingen,” og i den erkendelse fremsagde ham det andet vers:

2. “Dette hår tilhører ikke et fornuftsvæsen.
Dette dyr er ude af stand til at belære.
Janasandha³³⁷ har lært mig:
Han forstår ikke noget som helst!”

³³⁷ Bodhisatta'ens far, som nævnt i fortællingens indledning.

Da ministrene havde hørt dette vers, svarede de: “Du har ret, prins,” og førte den bort. Men dagen efter forklædte de den igen, lod den bringe til domstolen og sagde: “Konge, denne mand var i din fader storfyrstens levetid pligtopfyldende over for sine forældre og viste ærbødighed over for de ældste i familien. Ham bør du antage.”

Endnu engang så prinsen på ham og tænkte: Aber er vægelsindede og ude af stand til at udføre den slags handlinger,” og i den tanke fremsagde han det tredje vers:

3. “En sådan mand kan hverken
sørge for sin fader eller moder,
ej heller for sin broder, søster eller ven.
Det har Dasaratha³³⁸ lært mig.”

Ministrene svarede: “Du har ret, konge,” og førte aben bort, og sagde: “Prinsen er vis! Han vil kunne regere riget!” Så salvede de Bodhisatta'en til konge over riget og lod under paukeslag forkynde i byen: “Kong Spejlansigt befaler!”

Fra da af regerede Bodhisatta'en med retfærdighed. Og hans visdom blev berømmet i hele Indien. Til illustration af hans visdom bringes her følgende fjorten beretninger:

4. Den om koen, sønnen og hesten,
den om kurvemageren, landsbylederen og den prostituerede
den om den unge pige, slangen og gazellen,
den om agerhønen, guddommen og slangekongen,
den om asketerne og de unge brahminere.

Hvad nu angår disse beretninger, kommer de her i rækkefølge:

Da Bodhisatta'en var blevet salvet til konge, tænkte en tjener ved navn Gāmaṇi-caṇḍa for sig selv: “Denne regering tager sig kun godt ud i selskab med jævnaldrende, og jeg, der er gammel, vil ikke kunne opvarte den unge prins. Jeg vil tjene til livets opretholdelse ved agerbrug ude på landet.” I den tanke drog han tre mil væk fra byen og tog bolig i en lille landsby.

Men han manglede køer til pløjning. Da det havde regnet, bad han derfor en ven om, at låne ham to køer. Da han havde pløjet hele dagen igennem, gav han køerne græs at æde og drog hjemad, for at levere køerne tilbage til deres ejer. Han

³³⁸ Janasandhas tilnavn.

sad netop i det øjeblik i sit hus og spiste et måltid mad sammen med sin kone. Køerne gik af sædvane ind i huset, og mens de gik ind, rakte husherren sin tallerken op til sin kone, og hun fjernede den. Så indså Gāmaṇicaṇḍa, at de ikke ville invitere ham på et måltid mad, og gik bort uden (personligt) at have leveret køerne tilbage.

Om natten brød tyve ind i stalden og stjal køerne. Da køernes ejer om morgenen gik ud i stalden, kunne han ikke få øje på køerne og tænkte ved sig selv, skønt han godt vidste, de var blevet stjålet af tyve: “Jeg vil skyde skylden på Gāmaṇicaṇḍa,” og gik hen til ham og sagde: “Giv mig mine køer tilbage, min herre.”

“Er de da ikke gået ud i stalden?”

“Har du mon leveret dem tilbage til mig?”

“Nej, det har jeg ikke.”

“Så er det et kongebud til dig. March!”

([Fortællerens indskud:] For når man blandt disse folk kaster en eller anden skærv eller et potteskår op i luften og siger: “Det er et kongebud til dig. March!” og man ikke går, pålægger kongerne én en straf. Derfor drog han afsted, da han hørte ordet “bud”).

Mens han var på vej til den kongelige residens sammen med køernes ejer, nåede han til en landsby, hvor en af hans venner boede.

Så sagde han: “Jeg er meget sulten, min herre. Vent her, indtil jeg kommer tilbage, når jeg har været inde i landsbyen og fået noget at spise.” Med disse ord gik han ind i sin vens hus. Men hans ven var ikke hjemme. Da hans kone fik øje på ham, sagde hun: “Min herre, jeg har ikke noget kogt mad. Vent et øjeblik. Jeg vil straks koge noget og give dig det at spise.” Men fordi hun klatrede hurtigt op ad stigen til kornkammeret, faldt hun ned på jorden. I selv samme øjeblik tabte hun sit syv måneder gamle foster.

Netop da kom hendes mand tilbage, og da han fik øje på hende, sagde han: “Du har slået min kone og fået hende til at abortere. Det er et kongebud til dig. March!” Og med disse ord drog han afsted sammen med ham. Fra da af vandrede de to mænd afsted med Gāmaṇicaṇḍa i deres midte.

Nu hændte det, at en hestetæmmer ved porten til en landsby ikke var i stand til at stoppe en hest, og hesten galoperede i deres retning. Hestetæmmeren fik øje på Gāmaṇi og sagde: “Hej, Caṇḍagāmaṇi, tag lige og stop hesten ved at kaste et eller andet mod den!” Han tog en sten og kastede den. Stenen ramte hestens ben og brækkede det. Så sagde hestetæmmeren: “Du har brækket benet på min hest. Det er et kongebud til dig,” og tog ham med sig.

Mens han blev ført bort af de tre mænd, tænkte han ved sig selv: “De vil fremstille mig for kongen. Jeg kan ikke betale prisen for køerne, langt mindre bøden,

for at have forårsaget en abort, og hvorfra skulle jeg få penge til en hest? Det var bedre, om jeg var død!”

Mens han gik i de tanker på vejen inde i skoven, så han i nærheden af vejen et bjerg, der faldt stejlt ned på den ene side. I skyggen af det sad to kurveflettere, en far og hans søn, og flettede på en måde.

Så sagde Gāmaṇiçaṇḍa: “Jeg vil gerne forrette min nødtørft, mine herrer. Vent lidt her, indtil jeg kommer tilbage.” Med disse ord besteg han bjerget, og da han kastede sig ud fra den stejle bjergside, faldt han ned på ryggen af kurvemagerens far, der i samme øjeblik mistede livet.

Gāmaṇi rejste sig blot op. Så sagde kurvefletteren: “Din morder! Du har slået min fader ihjel!” og tilføjede: “Det er et kongebud til dig!” Og med disse ord greb han ham i hånden, trak ham ud af buskadset og drog afsted med ham. Da de spurgte ham om, hvad det skulle betyde, sagde han: “Det er den morder, der tog livet af min fader.” Fra da af førte de fire mænd Gāmaṇi afsted med ham i midten, omgivet på alle sider.

Så hændte det, at en landsbyleder ved porten til en anden landsby fik øje på Gāmaṇiçaṇḍa og sagde: “Hej, Caṇḍa! Hvor skal du hen?” Da han svarede: “Hen til kongen,” spurgte han: “Skal du virkelig hen til kongen? Jeg ville gerne overbringe et budskab til kongen. Vil du overbringe det?”

“Ja, det vil jeg gerne.”

“Af natur var jeg smuk, rig, højagtet og sund. Men nu går det mig dårligt, og jeg har fået gulsot. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være. Kongen, siges det, er vis. Han vil fortælle dig det. Du skal give mig hans besked.”

“Fint,” sagde han og indvilligede.

Så fik en prostitueret øje på ham foran porten til en anden landsby og sagde: “Hej, Caṇḍa! Hvor er du på vej hen?” Da han havde svaret: “På vej til kongen,” sagde hun:

“Kongen er vis, siger man. Bring ham mit budskab.” Hvorefter hun tilføjede: “Tidligere modtog jeg mange penge, men nu får jeg ikke så meget som en smule betel. Ingen kommer mere til mig. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være, og fortæl mig det.”

Dernæst fik en ung kvinde øje på ham foran porten til en anden landsby. Hun spurgte ham på samme måde, og sagde: “Jeg kan ikke leve i min mands hus, ej heller i mine forældres hus. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være, og fortæl mig det.”

Derefter fik en slange, der boede i et termitbo i nærheden af landevejen, øje på ham og spurgte ham: “Caṇḍa, hvor er du på vej hen?” Og da han sagde: “På vej til kongen,” sagde den: “Det siges, at kongen er vis. Bring ham mit budskab,” og den fortsatte: “Når det er tid, til at gå ud at søge føde, og jeg sulten og med svækket

krop forlader termitboet, fylder jeg hele hulen ud med min krop, og kun med stort besvær og kraftanstrengelse slæber jeg min krop afsted. Men når jeg velnæret og med tyk krop vender tilbage, kommer jeg uden videre ind uden at berøre siderne i hulen på min vej ind. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være, og fortæl mig det.”

Derpå fik en gazelle øje på ham, stillede ham det samme spørgsmål og sagde: “Jeg kan ikke æde græs andetsteds. Jeg kan kun ved foden af et bestemt træ. Du skal spørge kongen om, hvad mon grunden dertil kan være.”

Så fik en agerhøne øje på ham og sagde: “Jeg kan kun gale rigtig kønt, når jeg sidder på et bestemt termitbo og galer. Når jeg sidder alle andre steder, kan jeg ikke. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være.”

Dernæst fik en trægud øje på ham og spurgte: “Caṇḍa, hvor er du på vej hen?” Og da han svarede: “På vej til kongen”, sagde den: “Man siger, at kongen er en vis mand. Førhen blev jeg højagtet med gaver, men nu får jeg ikke engang så meget som en håndfuld spirer. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være.”

Derpå fik en slangekonge øje på ham, stillede det samme spørgsmål og sagde: “Det siges, at kongen er vis. Førhen var vandet i denne sø diamantklart, men nu er det uklart og dækket af slim. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være, og fortæl mig det.”

Så fik nogle asketer, der boede i en park på et sted nær ved byen, øje på ham, stillede det samme spørgsmål og sagde: “Man siger, at kongen er en vis mand. Tidligere var alle de mange forskellige frugter her i parken søde, men nu er de alle sammen blevet bitre og uden næring. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være.”

Derefter fik nogle brahminynglinge i en hytte tæt ved byporten øje på ham og sagde: “Hvor er du på vej hen, hr. Caṇḍa?” Og da han svarede: “På vej til kongen,” sagde de: “Så bring dette budskab med: “Førhen stod et hvilket som helst emne klart og tydeligt for os, når vi havde lært om det, men nu kan vi ikke holde noget i hukommelsen; den er som vand i en revnet krukke; intet kommer os for; der er dybt mørke. Spørg kongen om, hvad mon grunden dertil kan være.”

Med disse fjorten budskaber drog Gāmaṇicaṇḍa til kongen. Kongen sad netop i dommersædet. Så tog ejeren af køerne Gāmaṇicaṇḍa med hen til kongen. Da kongen så Gāmaṇicaṇḍa, genkendte han ham og tænkte ved sig selv: “Det er jo min fars tjener, der løftede mig op og bar mig omkring. Hvor har han mon i al den tid!” Så sagde han: “Hør engang, Caṇḍa, hvor har du været i al den tid. I lang tid har du holdt dig borte. I hvilket ærinde er du kommet?”

“Det er rigtigt, konge, siden den tid, hvor vores konge drog til himlen, tog jeg ud på landet og levede af landbrug. Siden hen har denne mand forkyndt et kongebud for mig på grund af et spørgsmål om nogle køer og slæbt mig med til dig.”

“Du ville altså ikke være kommet, hvis du ikke var blevet slæbt med? Det er godt, at du er blevet slæbt med. Lad mig nu få ham at se. Hvor er den mand?”

“Her er jeg, konge.”

“Er det sandt, som han siger, min herre, at du har forkyndt et kongebud for vores Caṇḍa?”

“Ja, det er det, konge.”

“Af hvilken grund?”

“Fordi han ikke gav mig to køer.”

“Er det sandt, som han siger, Caṇḍa?”

“Så hør på mig, konge!” Og med disse ord berettede han hele historien. Da kongen havde hørt den, spurgte han køernes ejer: “Så du dine køer, da de gik ind i stalden?”

“Nej, det gjorde jeg ikke, konge.”

“Har du mon ikke tidligere hørt folk omtale mig som “Kong Spejlansigt?” Beret uden svig!”

“Jeg så dem, konge.”

“Caṇḍa, fordi du ikke egenhændigt leverede køerne tilbage, er skylden din. Men denne mand sagde en overlagt løgn ved at sige, at han ikke så dem, selv om han havde set dem. Derfor skal du i egenskab af bøddel rive denne mands øjne ud, og selv skal du betale ham fire og tyve pengestykker som prisen for køerne.”

Da han havde sagt dette, førte de køernes ejer ud. Han faldt ned for Gāmaṇi-caṇḍas fødder med ordene: “Hvilken gavn har jeg af pengene, når mine øjne er revet ud! Hr. Gāmaṇi, behold pengene og modtage disse!” Og med disse ord gav han ham penge i tilgift og flygtede bort.

Så sagde den anden: “Denne mand, konge, slog min kone og fik hende til at abortere!”

“Er det sandt, Caṇḍa.”

“Hør engang, storfyrste!” Og med disse ord fortalte han det hele i alle detaljer. Så spurgte kongen ham: “Slog du virkelig hans kone og fik hende til at abortere?”

“Nej, det gjorde jeg ikke, konge.”

“Hør engang, kan du komme til en ordning med ham om aborten?”

“Nej, det kan jeg ikke, konge.”

“Hvad skal han så gøre?”

“Jeg skal have en søn!”

“I så fald tag hans kone med dig hjem, Caṇḍa. Når hun har født en søn, skal du bringe ham med og give ham til ham.”

Han derimod, faldt ned for fødderne af Gāmaṇicaṇḍa med ordene: “Bring ikke ulykke over mit hjem,” gav ham nogle penge og flygtede bort.

Så kom den tredje frem og sagde: “Han har brækket benet på min hest, konge!”

“Er det sandt, Caṇḍa?”

“Hør engang, storfyrste.” Og med disse ord fortalte Caṇḍa historien i alle detaljer. Da han havde hørt den, sagde kongen til hestetæmmeren: “Er det sandt, som han siger, at du sagde: “Stop hesten ved at ramme den!””

“Nej, det sagde jeg ikke, konge.”

Da han blev spurgt endnu en gang sagde han: “Jo, det sagde jeg.” Så henvendte kongen sig til Caṇḍa og sagde: “Hør, Caṇḍa, da han berettede, løj han ved at hævde, at han ikke sagde sådan. Du skal rive hans tunge ud og give ham tusind pengestykker, som du modtager fra os.” Men hestetæmmeren gav ham ekstra penge og flygtede bort.

Derpå sagde kurvemageren: “Det er den morder, der slog min fader ihjel!”

“Er det sandt, som han siger, Caṇḍa?”

“Hør engang, konge.” Og med disse ord berettede Caṇḍa om årsagen i alle detaljer.” Så henvendte kongen sig til kurvemageren og spurgte ham: “Hvad vil du nu gøre?”

“Jeg vil have en far, konge!”

“Hør Caṇḍa, han skal have en far, men det er ikke muligt at komme med en død. Du skal hente hans mor og tage hende til dit hjem og være far for ham.”

Men kurvemageren gav Gāmaṇicaṇḍa penge med ordene: “Bring ikke ulykke over min døde fars hjem,” og flygtede bort.

Da Gāmaṇicaṇḍa havde vundet i retssagen, sagde han glad til mode til kongen: “Der er nogle budskaber, som forskellige personer har pålagt mig at bringe til dig. Dem vil jeg gerne fortælle dig.”

“Fortæl, Caṇḍa!”

Og Caṇḍa fortalte dem ét for ét i omvendt rækkefølge, idet han begyndte med brahminynglingenes budskab. Og konge besvarede dem i rækkefølge. Men hvordan?

Straks, da han havde hørt det første budskab, svarede han: “Tidligere havde de dér, hvor de bor, en hane, der kendte det rette tidspunkt for, hvornår den skulle gale. Ved lyden fra den stod de op, lærte deres vers og studerede dem, mens solen gik op. Af den grund gik hvad som helst, de lærte, ikke tabt. Men nu har de dér, hvor de bor, en hane, der galer på det forkerte tidspunkt. Enten galer den langt ud på natten eller længe efter daggry. Når de står op ved lyden af dens galen langt ud på natten og søvndrukne lærer deres vers, sover de igen ind uden at have studeret dem. Og når de står op ved lyden af dens galen længe efter daggry, får de ikke lejlighed til at studere. Derfor kommer hvad som helst, de har lært, dem ikke for.”

Da han havde hørt det andet budskab, sagde han: “Førhen, når de praktiserede en askets pligter, var de meget omhyggelige med deres forberedelser til *kasina*-meditationen.³³⁹ Men nu har de opgivet en askets pligter og har lagt sig efter ting, det ikke er tilladt at gøre: De har antaget en forkert levevis ved at give de forskellige former for frugter, der findes i parken, til parkbetjentene til gengæld for tiggermad. Det er grunden til, at de forskellige former for frugter ikke er søde. Men hvis de igen, i samlet flok ligesom tidligere, er omhyggelige med deres asketpligter, så vil de forskellige frugter igen blive søde for dem. De asketer kender ikke til kongefamiliernes visdom. Sig til dem, at de skal praktisere en askets pligter!”

Da han havde hørt det tredje budskab, sagde han: “Slangekongerne ligger i strid med hinanden. Derfor er vandet blevet uklart. Men hvis de ligesom førhen kan blive enige, vil det på ny blive klart.”

Da han havde hørt det fjerde budskab, sagde han: “Den træguddom beskyttede tidligere de mennesker, der kom i skoven. Derfor modtog den mangfoldige offergaver. Nu vogter den dem ikke. Men hvis den ligesom førhen igen vogter dem, vil den få fine gaver. Den ved ikke, at der er konger til. Sig til den, at den skal beskytte de mennesker, der befinder sig ude i skoven.”

Da han havde hørt det femte budskab, sagde han: “Under det termitbo, ved hvis fod agerhønen sidder og galer så smukt, er der en krukke med en skat. Grav den op og tag den.”

Da han havde hørt det sjette budskab sagde han: “Oven over foden af det træ, hvor gazellen kan æde græsset, er der en bikube med honning. Den er forvænt med græs, der er smurt ind i honning, og kan ikke æde andet. Hent bikagen, send os den bedste del af honningen og nyd selv resten.”

Da han havde hørt det syvende budskab, sagde han: “Under det termitbo, hvor slangen lever, er der en stor krukke med en skat. Den bor der, fordi den vogter den, og når den forlader boet, går den ud, mens den i sit begær efter pengene hænger ved den, og når den har været på jagt, kommer den hurtigt og uden besvær ind, fordi den i sin kærlighed til pengene ikke hænger ved. Grav den krukke ud og tag den.”

Da han havde hørt det ottende budskab, sagde han: “Denne unge kvinde har en elsker, der bor i en landsby mellem de landsbyer, hvor hendes forældres og hendes mand bor. Når hun tænker på ham, kan hun ikke bo i sin mands hus og siger: “Jeg vil tage på besøg his mine forældre,” og efter at have boet nogle dage hos sin elsker, tager hun til sine forældres hus. Når hun så har boet der nogle dage, kom-

³³⁹ En bestemt meditationsform, der tager sit udgangspunkt i et meditationsobjekt, der er lavet til formålet. Der er flere typer af disse objekter som f.eks. jord-*kasina*'en, der består af en let hvælvet lerskive repræsenterende hele jorden.

mer hun igen til at tænke på sin elsker og siger: “Jeg må tilbage til min mands hus,” og drager påny til sin elskers hus. Gør denne kvinde opmærksom på, at der er konger til, og sig dette til hende: “Det hedder, at du skal bo i din mands hus. Hvis kongen lader dig pågribe, er det slut med dig. Det sømmer sig ikke for dig at optræde usømmeligt.””

Da han havde hørt det niende budskab, sagde han: “Førhen, når den prostituerede modtog penge fra én mand, tog hun ikke imod penge fra en anden, uden at have tilfredsstillet den første. Derfor havde hun førhen en stor indkomst. Men nu har hun opgivet sit eget princip og modtager penge fra en andens hånd uden at tilfredsstille den første for dem, hun har modtaget fra hans hånd. Uden at give den første mulighed derfor, giver hun den til den næste. Derfor har hun ikke nogen indkomst. Ingen går til hende. Men hvis hun lige som tidligere vil stå fast på sit princip, vil hun få en indkomst ligesom tidligere. Sig til hende, at hun skal stå fast på sit princip.”

Da han havde hørt det tiende budskab, sagde han: “Den landsbyleder afgjorde førhen alle retssager retfærdigt og i fordragelighed. Derfor var han vellidt og anset af folk. I deres hengivenhed over for ham overdængede de ham med mange gaver. Derfor var han smuk, rig og nød stor anseelse. Men nu tager han mod bestikkelse og dømmer ikke retfærdigt i retssager. Derfor er det gået ham ilde, og han har fået gulsot. Men hvis han ligesom førhen vil dømme retfærdigt i retssager, vil han blive ligesom tidligere. Han overser kongens nærværelse. Sig til ham, at han skal dømme retfærdigt i retssager!”

Det var så mange budskaber, Gāmaṇiçaṇḍa fremførte. Da kongen i sin visdom havde besvaret dem alle ligesom Den alvidende Buddha, gav han mange penge til Gāmaṇiçaṇḍa, forærede ham hans egen landsby som kongegave og sendte ham afsted.

Så forlod han byen og meddelte kongens belæring til brahminynglingene, asketerne, slangekongen og træguddommen, tog skatten fra det sted, hvor agerhønen sad, bikagen fra træet, hvor gazellen stod og græssede og sendte kongen honningen. Han slog hul på termitboet, hvor slangen boede og tog skatten. Og til den unge kvinde, den prostituerede og landsbylederen, overbragte han kongens belæring med de forbehold, han havde formuleret, og drog i stor herlighed til sin landsby. Der blev han resten af sine dage og fik en skæbne, der stemte med hans gerninger (*kamma*). Også Kong Spejlansigt fik ved slutningen af sin tilværelse en god skæbne og kom i himlen efter at have gjort fortjenstfulde gerninger, som det at give gaver og lignende.”

Da læremesteren havde givet denne belæring om læren med ordene: “Ikke alene nu er Tathāgata meget vis, også i en tidligere tilværelse var han meget vis,” for-

klarede han sandhederne og identificerede personerne i Fødselshistorien: “Dengang var Gāmaṇiçaṇḍa Ānanda og Kong Spejlansigt, det var mig.”

(Jātaka nr. 257)

Tekst 106 De ønskefri

Mens han opholdt sig i Jetavana fortalte læremesteren dette om en vandreasket, der tog flugten. Det berettes nemlig at han kom til Sāvattthī uden at være blevet gendrevet og spurgte: “Hvem er i stand til at debattere med mig?” Og da han hørte, at det var Den fuldkommen Oplyste, drog han omgivet af en stor folkeskare til Jetavana og stillede spørgsmål til Den Velsignede, der var i færd med at undervise i læren midt i forsamlingen af munke og nonner, og mandlige og kvindelige lægfolk.

læremesteren svarede ham og stillede ham spørgsmålet: “Hvad er det, der er ét?” Fordi han var ude af stand til at fortælle det, tog han flugten. Den siddende forsamling sagde: “Du vandt over vandreasketen, Herre, med udsagnet “Hvad er det, der er ét?””

læremesteren sagde: “Ikke bare i dag, lægfolk, vandt jeg over ham med udsagnet “Hvad er det, der er ét?”, men også i en tidlige tilværelse vandt jeg over ham.” Og med disse ord berettede han følgende hændelse fra det forgangne:

“I det forgangne, da Brahmadata regerede i Benares, blev Bodhisatta'en genfødt i en brahminfamilie i kongeriget Kāsī. Da han var kommet til skelsår og alder og havde opgivet de sanselige nydelser, drog han bort som vismand og levede i lang tid i Himalaya. Så steg han ned fra Himalaya og boede i en løvhytte i nærheden af en provinsby ved en krumning i Ganges.

Så nåede en vandreasket, uden at være blevet gendrevet i hele Indien, frem til denne provinsby og spurgte: “Er der mon nogen, der er i stand til, at debattere med mig!?”

“Ja, det er der,” lød svaret.

Og da han havde hørt om Bodhisatta'ens formåen, begav han sig hen til hans opholdssted og satte sig ned efter at være blevet høfligt modtaget.

Så spurgte Bodhisatta'en ham: “Vil du drikke Gangesvand, parfumeret af skovens dufte?”

For at overtrumfe ham i debat, sagde vandreasketen: “Hvad er Ganges? Er sandet Ganges? Er vandet Ganges? Er bredden på denne side Ganges? Er bredden på den anden side Ganges?”

Så sagde Bodhisatta'en til ham: “Hvor finder du Ganges, når du undtager sandet, vandet, bredden på denne side og bredden på den anden side?”

Vandreasketen, der ikke kunne komme i tanke om noget svar, rejste sig og tog flugten.

Da han havde taget flugten, fremsagde Bodhisatta'en følgende to vers for at belære den siddende forsamling om læren:

1. “Hvad han ser, ønsker han ikke, siger man,
og hvad han ikke ser, det ønsker han.
Jeg vil tro, han kommer til at vandre længe,
for han vil ikke få det, han ønsker.

2. Det, han får, er han ikke tilfreds med,
det, han efterstræber, foragter han, når han har fået det,
for ønskernes mængde er uden ende.
Vi priser de ønskefri!”

Da læremesteren havde givet denne belæring, identificerede han personerne i Fødselshistorien: “Dengang var vandreasketen den nuværende vandreasket og asketen, det var mig.”

(*Jātaka* nr. 244)